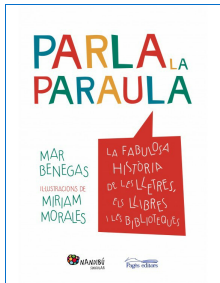

[Inici](#)

«Parla la paraula». Una història del llibre per a nens

nuvibo - dv., 29/03/2019 - 08:28

Benegas, Mar. *Parla la paraula: la fabulosa història de les lletres, els llibres i les biblioteques*. Il·lustr., Miriam Morales; trad., Yannick Garcia. Lleida: Pagès, 2018. 95 p. (Nandibú singular). ISBN 978-84-9975-977-7. 16,29 €.

Com a primera consideració, saludem amb entusiasme la publicació d'un llibre que vol apropar el món del llibre i la biblioteca als infants! Aquest no és

un tema habitual en el repertori dels llibres de coneixements per als petits, i hem de fer molta memòria per recordar-ne algun precedent. Títols que aborden el tema de manera parcial, com *La escritura*, traduït de l'anglès i publicat a la Biblioteca visual d'Altea l'any 1994, o un altre, *La historia del libro*, francès en l'original, publicat a la memorable Biblioteca interactiva mundo maravilloso de SM l'any 1996, en serien els exemples més destacables. I encara d'altres petites publicacions sobre el procés d'edició, com el pioner *Com es fa un llibre*, de Joventut de l'any 1989, o el de Cristina Sans amb el mateix títol, publicat per La Galera el 2013. I poca cosa més.

Per això és molt interessant poder disposar d'aquesta nova proposta, que té un plantejament molt més ambiciós: ens descobreix tot un món, que abraça l'escrit, el llibre i les biblioteques, amb una mirada àmplia que va més enllà de la mera descripció dels fets, i que vol aprofundir en els diversos aspectes. Una mirada molt personal, que combina fets i dades objectives amb opinions i valoracions molt personals de l'autora, una escriptora valenciana, reconeguda especialista en literatura infantil i juvenil.

L'obra s'estructura en quatre grans blocs: el primer gira entorn a l'escriptura, un segon que es dedica als llibres, el tercer que tracta les biblioteques, i un darrer, que aborda transversalment les relacions entre les persones, els llibres i les biblioteques i que se situa en l'actualitat. Cadascun d'aquests blocs s'articula en diversos apartats que ocupen una doble pàgina en què s'hi presenta el text principal, més informatiu, complementat amb petits fragments que plantegen curiositats, i que s'acompanyen d'unes il·lustracions al·lusives al contingut.

En el primer apartat, dedicat a l'escriptura, l'exposició de continguts defuig un ordre cronològic estricte, i s'hi aborden diferents aspectes com ara l'aparició de l'escriptura, els jeroglífics, l'origen del nostre alfabet, les particularitats de l'escriptura xinesa i la seva evolució, però també s'hi tracten, per exemple, la mort de les llengües o el fenomen dels préstecs i els manlleus, que pròpiament no tenen a veure amb l'escriptura.

En el segon bloc es fa una història del llibre més aviat centrada en la seva materialitat, i s'hi detallen els primers suports utilitzats per les diverses civilitzacions, com ara les closques i els ossos que s'utilitzaven a la Xina per als oracles, les tauletes de fang mesopotàmiques, els rotlles de paper i els de pergamí, l'adopció del còdex i la seva relació amb les tauletes de fusta, o la utilització del paper i la seva difusió. El bloc es tanca amb la invenció de la impremta i amb un apartat que resumeix el procés de confecció dels llibres.

El capítol dedicat a les biblioteques s'inicia amb una explicació etimològica del terme biblioteca, i després es dediquen unes pàgines a les biblioteques mesopotàmiques i egípcies, sense esmentar-ne, però, la seva doble funció d'arxiu i de biblioteca. També es descriu la bibliofília de les elits romanes i les seves biblioteques privades, però sobretot, el capítol es centra en la història de la biblioteca d'Alexandria. L'apartat es clou amb una massa breu referència a les biblioteques medievals.

El darrer capítol repassa la incidència de l'escolarització, la lectura, els llibres i les biblioteques en el món modern i contemporani, dedica tot un apartat a la necessària feina dels bibliotecaris, i es tanca amb una reflexió sobre el futur del llibre i la tecnificació de les biblioteques.

Tot i la completesa dels seus continguts, l'obra presenta algunes inconsistències que caldria posar de manifest, i en general, oscil·la entre el tractament excessivament aprofundit de determinats conceptes o èpoques i la superficialitat amb què se'n tracten d'altres. Encara que es tracti d'un llibre per al públic infantil i juvenil, caldria evitar la simplificació d'alguns continguts que, en ocasions, s'arriben a banalitzar. Frases com «En aquell temps, l'escriptura és complicadíssima i molt poca gent en sap. Per exemple, el misteri dels jeroglífics egipcis, es va trigar segles a desxifrar» o «aquesta pintura feta amb mans com a primera aproximació a l'escriptura...», exemplifiquen aquest fet. També hi detectem algunes imprecisions, sovint forçades pel redactat que, per exemple, porten l'autora a afirmar que la xilografia es pot fer damunt de planxes de fusta o metall, o que «els fills dels bibliotecaris egipcis eren bibliotecaris», una afirmació agosarada que es podria aplicar als escribes, però difícilment als qui s'ocupaven d'unes biblioteques de les quals no en sabem pràcticament res. En altres ocasions, s'hi detecten errors evidents com quan s'esmenta que «a mitjan del segle II aC es van posar de moda els còdexs», fet del qual no en tenim cap constància i que, si de cas, podem situar al segle II de la nostra era. Aquesta manca de rigor també s'evidencia en el glossari, en què un arxiu es defineix com «la forma» en què es guarden i emmagatzemen els llibres; i s'explica que una biblioteca és un «lloc que conté llibres». I això per no esmentar com estan redactades les definicions de conceptes més tècnics de l'àmbit de l'organització de biblioteques, com «signatura» o «CDU».

D'altra banda, l'obra no estalvia tòpics: la referència a l'edat mitjana com «una de les èpoques més fosques i esgarrifoses de la història. En contra del progrés, del pensament i de la llibertat», és una afirmació que discutirien els medievalistes però que permet a l'autora repassar alguns episodis de censura a noves teories com la de la circulació sanguínia o l'heliocentrisme, sense parar esment que ni Miquel Servet ni Copèrnic o Galileu no hi van viure, a l'edat mitjana!

Es tracta, doncs, d'un llibre interessant i necessari, potser massa ambiciós en el seu plantejament, en què es troben a faltar les referències a les fonts d'informació que ha consultat l'autora, no tant com a guia per ampliar els continguts, com per exemplificar com treballa un divulgador científic i, també, la mirada externa d'un especialista, que segurament hauria contribuït a evitar alguns dels problemes que hem plantejat. No obstant això, cal agrair la bona feina de Nandibú, segell de Pagès Editors, que amb aquesta publicació omple un buit en els llibres de coneixements per a infants.

[Mònica Baró](#)

Professora de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació

tipus document

llibres

Butlletí

Afegeix un nou comentari

El vostre nom

Comment *

[Sobre els formats de text](#)

Les adreces web i de correu electrònic es transformen en enllaços automàticament.

Etiquetes HTML permeses: `<a href hreflang>` `<em>` `<strong>` `<cite>` `<blockquote cite>` `<code>` `<ul type>` `<ol start type>` `<li>` `<dl>` `<dt>` `<dd>`

Les línies i paràgrafs es trenquen automàticament.

Assumpte

Desa

Preview

Butlletí EdL

Informa't de les nostres últimes notícies!

Correu electrònic *

La vostra adreça de correu electrònic

Subscriu-t'hi

Notícies

Modificacions de les bases.
Publicades 12/6/2020

[Subvencions per a despeses estructurals d'entitats afectades pel cessament de l'activitat cultural a causa de l'estat d'alarma amb motiu de la COVID 19](#)

Termini de sol·licitud: del 25 de maig al 30 d'octubre del 2020.

[Subvenció per a les despeses de funcionament d'empreses i entitats culturals durant la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19](#)

El termini per sol·licitar la subvenció és el 3 al 29 de

juny del 2020, ambdós
inclosos

Arxiu mensual

[juny 2020](#) (7)

[maig 2020](#) (13)

[abril 2020](#) (11)

[març 2020](#) (13)

[febrer 2020](#) (12)

(Pàgina 1)

ISSN 2696-4201

Cerca en aquest blog

Traductor automàtic

Select Language

Matèries

[llibreries especialitzades](#)(25)

[llibreries](#)(87) [inauguració](#)(30)

[Gremi de Llibreter de](#)

[Catalunya](#)(20) [Escola de](#)

[Llibreria](#)(60) [Barcelona](#)(27)

[més etiquetes](#)

Blog de l'Escola de Llibreria 2013-

[Facultat d'Informació i Mitjans](#)

[Audiovisuals – Universitat de](#)

[Barcelona](#)

[Gremi de Llibreter de Catalunya](#)

Segueix-nos també a:

El Blog de l'Escola de Llibreria no
subscriu necessàriament les
opinions expressades pels autors
dels articles.

RSS

Els continguts del blog de l'Escola de
Llibreria de la Facultat d'Informació i
Mitjans Audiovisuals de Barcelona
estan subjectes a una llicència **BY-NC-**

ND de CC.

[Contacte](#)